

I. CZYTANIE ZE ZROZUMIENIEM

Obrałem kierunek na Pendżab. Najdalej wysunięty na północny zachód stan Indii był pierwszym celem mojej wyprawy. Nazwa krainy w przekładzie na polski oznacza „Pięciorzecze”. Szeroką równinę przecina pięć dorzeczy Indusu, co wyjaśnia pochodzenie tej nazwy. Woda w Indiach jest skarbem, który trudno przecenić. Tutejsi rolnicy w suchym zwrotnikowym klimacie uprawiają zboża, trzcinę cukrową, ryż i bawełnę. Na rozległych łąkach wypasają bydło i owce. Podobnie jak pola nawadnia je woda z licznych rzek i strumieni. Dzięki temu rolnictwo daje pracę niemal połowie z przeszło dwudziestu pięciu milionów obywateli Pendżabu. Dwa tysiące z nich mieszka w Chabbewal. Do wioski, położonej zaledwie sto kilometrów od granicy z Pakistanem, dotarłem po dwunastogodzinnej podróży tutejszymi autobusami. (...)

Wieża była podobna do tych, które mijalem po drodze. Kolorowe reklamy różnych usług i artykułów kontrastowały z szarą elewacją budynków. Asfaltowa jezdnia przechodziła miejscami w zwyczajny ubity trakt. Na poboczach zalegały kałuże i błoto po niedawnych opadach. Nim autobus oddalił się od przystanku, dobiegł mnie miarowy głos bębnow. Po chwili zza pobliskiego zakrętu wyłoniła się... kolorowa procesja shików!

Pięćset lat temu ich pierwszy guru Nanak zmagał się z teologicznymi wątpliwościami. Ostatecznie połączył z sobą humanistyczne pierwiastki islamu i hinduizmu. Tym sposobem Pendżab stał się miejscem narodzin nowej wspólnoty społeczno-religijnej, której członkowie stanowią obecnie ponad połowę mieszkańców stanu. Od wieków żyją według zasad zawartych w naukach Nanaka i jego następców. Dzień rozpoczynają od medytacji i wyznania wiary. Nie piją alkoholu, nie palą tytoniu i sumiennie wykonują swoją pracę. Celują w elitarne profesje. Mimo to obok dziennikarzy, lekarzy i inżynierów nie brak wśród nich zwyczajnych rzemieślników. Zobowiązani prastarym kanonem noszą długie i zadbane włosy, przykryte turbanem. Nie golą brody, nie jedzą mięsa ze zwierząt, które nie padły od pierwszego ciosu i nie parają się hazardem. Dają za to jałmużnę ubogim i kilka razy w roku świętują.

Paweł Chara, Indie. *W krainie shików*. [w:] „Poznaj świat” 8/2007, s. 34-35.

1. W artykule czytamy, że:

- A) klimat Indii jest korzystny dla rolnictwa B) komunikacja w Indiach jest nieudolna
 C) Chabbewal jest dużą i znaną indyjską wsią D) ziemia w Indiach jest sucha i jałowa

2. Nazwa Pendżabu odnosi się do występujących w tej krainie:

- A) gatunków fauny i flory B) warunków klimatycznych
 C) obfitych zbiorów rolnych D) bogatych zasobów wodnych

3. Zgodnie z naukami swego guru sikhowie preferują pracę w:

- A) zawodach elitarnych B) rolnictwie
 C) hodowli zwierząt D) rzemiośle

4. Religia shików narodziła się w wyniku:

- A) odrzucenia reguł społecznych B) religijnych rozterek Nanuka
 C) rozłamu w religii islamskiej D) silnych wpływów hinduizmu

5. Zgodnie ze swą religią sikhowie:

- A) żyją w ascezie B) nie stronią od używek
 C) dbają o wysoki standard życia D) szanują pracę

6. W Chabbewal autor zwrócił uwagę na:

- A) panujący tam porządek B) przestrzeganie zasad społecznych
 C) zaniedbaną infrastrukturę D) bujną przyrodę

II. NAUKA O JĘZYKU

7. Niosobową formą czasownika jest wyraz:

- A) przyniosłby B) niech idą C) wiecie D) zabrano

8. Imiesłów przymiotnikowy jest zawarty w zdaniu:

- A) To były wspaniałe chwile. B) Dzień był niezwykle gorący.
 C) Zobaczył lecące bociany. D) Obóz rozbito na skraju lasu.

9. Nieprawidłowo jest zbudowane zdanie:

- A) Idąc tędy, upuściłam chusteczkę.
 B) Jedząc obiad, zawsze narzekała.
 C) Zobaczywszy nauczycielkę, uprzejmie się uklonił.
 D) Przeczytawszy list, naszło ją wiele wątpliwości.

10. Nieprawidłowo został utworzony imiesłów:

- A) poszedłszy   B) niósłszy   C) pomógłszy   D) zaplótłszy

11. Tylko nieodmienne wyrazy zawiera szereg:

- A) ona, ale, już   B) ani, kiedy, pod   C) albo, że, taka   D) mój, ach, oraz

12. Partykułą jest wyraz:

- A) tylko   B) nigdy   C) tamten   D) około

13. Błędnie zapisano wyrażenie:

- A) z poza płotu   B) w ogóle   C) poza mną   D) na pewno

14. Zaimek przymiotny znajduje się w zdaniu:

- A) Ona jest bardzo miła.   B) Tam stoi biurko.
 C) To jest nasz samochód.   D) Kogo się spodziewasz?

15. W zdaniu *Nigdy nie widzieliśmy tego filmu.* - jest podmiot:

- A) domyślny   B) szeregowy
 C) logiczny (w dopełniaczu)   D) zbiorowy

16. Zdaniem bezpodmiotowym jest wypowiedzenie:

- A) Nikomu o tym nie mów.   B) Boli mnie głowa.
 C) Czekamy tutaj od dawna.   D) Prosi się o niepalenie.

III. LITERATURA

17. Eurydyka, żona Orfeusza, umarła z powodu:

- A) zazdrości Afrodyty   B) samotności
 C) ukąszenia żmii   D) ataku cyklopów

18. *Szybkonogim Pelidą* Homer nazywa:

- A) Achilleśa   B) Agamemnona   C) Odyseusza   D) Menelaosa

19. Walcząc z Hektorem, Achilles chciał pomścić:

- A) utratę majątku   B) zniewolenie ojczyzny
 C) zniewagę Agamemnona   D) śmierć Patroklesa

20. W pamiętniku księdza Koszyczka Adaś Cisowski („Szatan z VII klasy”) przeczytał o:

- A) zburzeniu domu profesora Gąsowskiego   B) kradzieży drzwi z domu profesora
 C) śmierci francuskiego oficera   D) wizycie podejrzanego malarza

21. Rola stoików w książce pt. „Sposób na Alcybiadesa” polegała na:

- A) przeprowadzeniu dryfu historycznego   B) milczeniu przez całą lekcję
 C) ukryciu przed lekcją notatek nauczyciela   D) oprowadzeniu wycieczki po Warszawie

22. Bilbo Baggins, bohater książki pt. „Hobbit, czyli tam i z powrotem”, zdradził broniących Góry krasnoludów, ponieważ:

- A) miał już dość przygód   B) żądał więcej skarbów
 C) bał się o własne życie   D) nie chciał wojny

23. Utwór pt. „Hobbit, czyli tam i z powrotem” należy do gatunku zwanego:

- A) science fiction   B) fantasy   C) epos   D) bukolika

24. Zbyszko z Bogdańca, bohater książki pt. „Krzyżacy”, został skazany na śmierć, ponieważ:

- A) zaatakował książęcych dworzan   B) uchybił godności posła
 C) stoczył pojedynek z królewskim gościem   D) nie oddał królowi należnej czci

25. Postacią historyczną w powieści pt. „Krzyżacy” jest:

- A) Sanderus   B) Zych ze Zgorzelic
 C) Zbyszko z Bogdańca   D) Zawisza Czarny

26. Po rozmowie z Lisem Mały Książę zrozumiał:

- A) czym jest obowiązek   B) jak pomagać innym
 C) co to jest ojczyzna   D) dlaczego niektórzy płaczą